

Eieren

22 maart t/m 16 april

Beleef de Lente

Het eerste ei	22 maart
De loterij winnen	24 maart
Takken sjouwen	26 maart
Lekker proppen	28 maart
Reserve	29 maart
Protest	31 maart
1 april	1 april
Het ene ei is het andere niet	4 april
Roots	5 april
Achter de schermen van RTL boulevard	7 april
Van de andere kant	9 april
Winter	11 april
Storm	12 april
Kijkje in het ei	14 april
Waar is pa ooievaar?	16 april

Het eerste ei

22 maart, Wim van Nee

Aan voorspellingen waag ik mij niet. En ook met het uitspreken van verwachtingen begeef ik me op glad ijs. Toen ik afgelopen week bovenstaande regels schreef wist ik nog niet dat de ooievaars vroeg zouden zijn dit jaar. Het eerste ei is gelegd op de valreep van de eerste lentedag, laat in de avond.

Vorige jaren

Nu dus op 21 maart, maar hoe zat dat de vorige jaren in Gennepe? Van 2015 tot vorig jaar werd het eerste ei achtereenvolgens gelegd op 28 maart, 22 maart, 26 maart en 28 maart. De meeste ooievaarsparen leggen hun eerste ei tussen 15 maart en 15 april, uitzonderlingen daargelaten. Binnen deze periode leggen de meeste paren hun eerste ei in de eerste week van april. De Gennepe ooievaars zijn dus steeds iets vroeger dan wat de meeste broedparen doen en dit jaar extra vroeg.

De juiste timing

Als we de dag van het eerste ei op de jaarkalender plaatsen en vergelijken met wat er in de andere jaren en op andere nesten gebeurt, dan zijn we bezig met *fenologie*. Dit is het onderzoeken van verbanden tussen natuurlijke verschijnselen, het moment in het seizoen en de meteorologische omstandigheden.

De juiste timing, daar komt het op aan: het beschikbare voedsel moet passen bij de levensfase van de jongen. Het blijft een beetje gissen, maar mogelijk hebben ooievaars die in de winterperiode niet zover weg zijn geweest een beetje tijdvoordeel. Of dat uiteindelijk écht een voordeel is, is maar de vraag. Als er eenmaal jongen zijn, dan komt het op de beschikbaarheid van het juiste voedsel aan. Een paar nachten met nachtvorst kunnen dan roet in het eten gooien. De hoeveelheid insecten kan ineens gedecimeerd worden, met als gevolg dat er een korte periode niet voldoende voedsel te vinden is. Twee jaar geleden was dat het geval, toen in de tweede helft van april veel kleine jongen stierven door verhongering. In een volgend weblog gaan we meer vertellen over waaruit dat juiste voedsel bestaat.

Aan voorspellingen waag ik mij dus niet, maar omdat het eerste ei er is, kan ik wel een verwachting uitspreken. Het tweede ei zal dit weekend gelegd worden, waarschijnlijk in de nacht van zaterdag op zondag. Dan zal ook het broeden beginnen. Reken daarvoor ongeveer 33 dagen en we weten wanneer het eerste jong te verwachten is.

terug

De loterij winnen?

24 maart, Caroline Walta

Ga dan ooievaars kijken, want ik lees steeds dat ze geluk brengen. Zelf ben ik (nog) geen miljonair, maar wel een gelukkig mens. Waar komt het toch vandaan, dat de ooievaar brenger is van zoveel voorspoed?

Het is van alle tijden dat mensen verklaringen zoeken voor gebeurtenissen. Tegenwoordig zijn er uitgebreide studies en wetenschappelijke onderzoeken. Vroeger keken mensen naar natuurverschijnselen om uit te leggen waarom iets gebeurde. Of stond te gebeuren...

Denk aan de *zwarte kraai* als duistere voorbode en de *witte duif* als boodschapper van vrede. De symbolische betekenis van vogels kan verschillen per periode en per gebied, maar de ooievaar lijkt altijd en overal vooral bekend te zijn als brenger van voorspoed en geluk.

Laten we op zoek gaan naar de symbolische betekenis en een -in onze jaartelling- meer logische verklaring.

Vorbode van voorjaar en vruchtbaarheid

Na de koude winter met de donkere dagen komt de lente eraan. Nu weten we dat door te kijken op de kalender of naar de weersvoorspelling, maar eeuwen terug waren de vogels die terugkeerden van de trek de boodschappers. De ooievaar is daarin heel zichtbaar: in de winter ligt het nest er verlaten bij en in het voorjaar komt het letterlijk weer tot leven met de aanvoer van takken, paringen, eieren en kuikens.

Beschermer tegen bliksem en brand

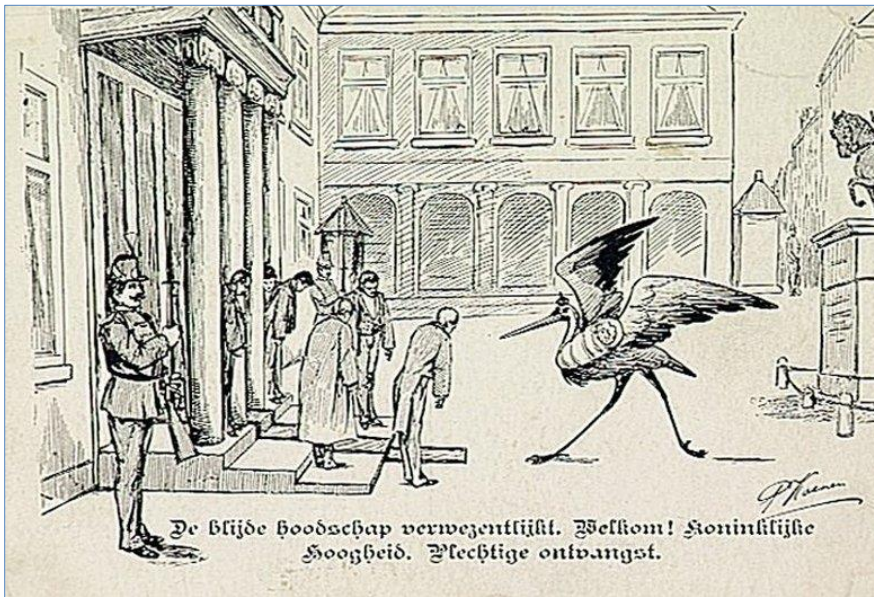
Wie een ooievaarsnest op zijn dak koesterde, zou zijn pand nooit in vlammen zien opgaan. Ten eerste wordt vermoed dat vogels bepaalde "aardstralingen" kunnen voelen. Deze stralen ontstaan op plekken waar onderaardse wateraders elkaar kruisen. Dit schijnt precies een punt te zijn, waar de bliksem vaak inslaat. Het schijnt dat ooievaars gevoelig zijn voor die stralen en op zo'n onheilsplek geen nest bouwen. Dus op een ooievaarsnest zou de kans klein zijn dat de bliksem inslaat.

Een tweede betekenis is waarschijnlijk ontstaan doordat ooievaars in warme zomers hun jongen met water besprenkelen. In hun krop kunnen ze een flinke voorraad meenemen. Op het nest laten ze het water uit hun snavel lopen, wat eruit ziet als blussen.

Over de bloemetjes en de bijtjes

Door het taboe op praten over seks, is er van alles verzonnen om kinderen uit te leggen waar ze vandaan komen. Een bekende uitleg is, dat baby'tjes worden gebracht door de ooievaar. De vogel prijkt nog steeds op geboortekaartjes, een traditie die in ons land begonnen is met de aankondiging van de geboorte van prinses Juliana in 1909.

De ooievaar heeft in de tussentijd al heel wat prinsjes en prinsesjes bezorgd. Nog even geduld en dan ligt er ook nageslacht in de wieg op het stadhuis van Gennep.

De blijde hoedschap verwezentlijkt. Welkom! Koninklijke Hoogheid. Plechtige ontvangst.

Geboorte prinses Juliana 1909 (Regionaal Historisch Centrum Eindhoven)

terug

Takken sjouwen

26 maart, Leo Daanen

Het nest bouwen wilde in het begin nog niet echt zo vlotten en Pa is niet echt een “Bob de bouwer” zeg maar ! Dat hebben jullie allemaal al kunnen zien haha.

Handje helpen

Zoals jullie inmiddels wel weten zit het nest gemonteerd op de schoorsteen van het prachtige 400 jaar oude Stadhuis in Gennep (zie videoclip onder). Elk jaar gaan wij Pa en Ma een handje helpen, door het nest op te lappen. Door het braken van de ouders, als ze jongen hebben, komt er ook wat zand en klei mee. Tijdens het gehele broedseizoen is dit incl. aangevoerd nestmateriaal best een flinke laag. Deze bodem, wat dan een flinke harde koek is geworden, laat dan geen water meer door en dat kan wel eens funest zijn voor een volgend broedsel.

Foto Leo: Het nest ziet er na een broedseizoen ongeveer zo uit, zoals je ziet laat het geen water meer door.

Start seizoen

Afspreken met de hoogwerker van boomverzorging Arie Arts en 20 meter de hoogte in en aan de slag. Jan-Willem maakte er een filmpje van en een verkorte versie hiervan staat online als "Start seizoen" Een langer versie plaats ik hieronder even, zodat jullie een beter overzicht hebben hoe dit in zijn werk gaat.

Dankbaar werk

Sommige mensen vragen zich af waarom doen jullie dit, dit gebeurt in de natuur toch ook niet. Klopt helemaal, maar onder dit nest lopen mensen onder door. De gemeente en wij vinden dat het nest dan ook niet te groot moet worden, om afwaaien te voorkomen. Pa en Ma kijken elk jaar weer zo van: Heee ons nest is weer mooi schoongemaakt zeg, de huishoudster is zeker weer langs geweest. Nou nee Pa en Ma, dat was ik met zus Maria en zwager Richard, die elke keer (indien nodig) weer een nieuwe rand en bodem maken. Dus eigenlijk zijn wij voor jullie met de takken aan het sjouwen haha. En ik klim dan op dat modderige beschetten mestvaalt van jullie om het weer op te lappen. Maar wel dankbaar werk hoor, als je Pa en Ma weer helemaal gelukkig ziet kijken bij terugkomst ;-)

terug

Lekker proppen

28 maart, Arda van der Lee

Steeds meer ooievaars bouwen hun nest in een boom. Best wel bijzonder. De ooievaar staat er namelijk om bekend een nest te bouwen op plekken die door mensen zijn gemaakt. Bovenop een flat of schoorsteen bijvoorbeeld. En natuurlijk het bekende paalnest.

Ooievaars zijn eigenlijk van nature boombroeders, als de boomkruin of takken maar wel stevig en afgeplat zijn. Tegenwoordig worden veel hoge bomen getopt of gekandalaberd, een snoeitechniek, waarbij de takken van een boom afgezaagd worden waardoor de boom het uiterlijk van een kandelaar, of kandelaber krijgt. Ideaal dus voor ooievaars om hun bouwkunsten op uit te leven.

Proppen maar

Vooral stelletjes die geen paalnest hebben kunnen veroveren, willen het nog wel eens in een boom gaan proberen. Ze stoppen de aangevoerde takken tussen de dikke takken en wonder boven wonder ontstaat er dan een nest. Voor het bouwen van een nest in de 'basisversie' hebben de vogels wel een week nodig. Helaas pakt het niet altijd goed uit. Jonge, onervaren ooievaars moeten nog leren om de takken zo neer te leggen dat ze vast komen te zitten en er een goed nest ontstaat, dat ook bestand is tegen harde wind. En je houdt je hart vast of de bodem wel stevig genoeg is om een ei tegen te houden. Maar door veel gras, riet, modderklonten en mos tussen de takken te proppen, ontstaat er toch een nestkom.

Op plekken waar veel ooievaars zijn en niet genoeg paalnesten, zoals bij mij in het dorp, hoor je nu overal geklepper boven in de bomen en verschijnen er oefennesten. Nu is het afwachten of het sommige stelletjes gaat lukken er succesvol te broeden.

Kolonie

Op een aantal plaatsen in Nederland, bv. in Herwijnen en de IJsselstreek nestelen zelfs meerder ooievaarsparen bij elkaar in bomen en vormen zo een kolonie. Het nest van Beleef de Lente in 2011 was ook een boomnest.

Foto Wim van Nee

terug

Reserve

29 maart, Wim van Nee

Vanavond waarschijnlijk het vijfde ei. Als dat gebeurt, dan voldoen de Genepse ooievaars weer precies aan het verwachtingspatroon. Bijna exact om de 48 uur worden de eieren gelegd en steeds in de (late) avond. Hoe doen die ooievaars dat toch? En is er een reden voor?

Veilig

Menselijk geredeneerd zou je kunnen zeggen, dat dit het veiligste moment is. Je bent als ooievaarsmoeder op z'n kwetsbaarst als je aan het leggen bent. In het donker heb je de minste kans op last van belagers. Maar zo bewust gaat een ooievaar er niet mee om, die volgt gewoon haar natuur.

En vijf eieren is overigens een heel normaal aantal in de ooievaarswereld. Als ze alle vijf uitkomen, dan beginnen we weer met vijf jongen.

Broedbegin

Na het eerste ei wordt er nog niet echt gebroed. Er wordt wel wat op het ei gelegen, wat gerommeld met nestmateriaal, maar de continuïteit ontbreekt nog. Dat is te verwachten vanaf het tweede ei. Maar gebeurt dat direct na de tweede bevalling of laat ma ooievaar het tweede ei nog even afkoelen? Hierin is per broedgeval wat variatie mogelijk.

Het gevolg hiervan is in ieder geval, dat de eerste twee eieren heel kort na elkaar uitkomen. Het derde ei heeft geen last gehad van afkoeling. Toen die werd gelegd, was het broeden al begonnen. Daardoor zal de derde heel snel na de eerste twee uitkomen.

Reserve

De vierde en de vijfde zijn reserve-eieren en de jongen die eruit komen reservejongen. Zij worden juist wel met een tijdachterstand geboren, ze zijn daardoor jonger en kleiner dan de rest en moeten aansluiten achteraan in de rij. Zij maken alleen kans als er met één van de eerste drie iets misgaat of als de voedselomstandigheden extreem gunstig zijn. Dit komt echter zelden voor, in het hele land slechts op een paar nesten. Gemiddeld vliegen er in Nederland per broedgeval 1,5 tot 2 jongen uit.

We moeten er dus rekening mee houden, dat we weer klein leed gaan meemaken op het nest. Het is niet anders.

Maar ik kijk weer naar uit naar het moment waarop de overgebleven jongen uitvliegen. Daar is alles om begonnen, wat een mooi moment is dat!

terug

Protest

31 maart, Caroline Walta

Dit voorjaar bereikte ons vreselijke beelden van jacht op ooievaars. De trekvogels werden in Libanon bij bosjes uit de lucht geschoten. In dit land is jagen een traditie, een tijdverdrijf dat overgaat van generatie op generatie. Vogelliefhebbers uit Europa proberen dit een halt toe te roepen.

De beelden van de plezierjacht in Libanon vonden via *social media* al gauw hun weg naar ons land. Het maakte veel reacties los, onder andere bij bezorgde Beleef de Lente-kijkers. Hoewel deze website in eerste instantie is gericht op de ooievaars in Nederland en het nest in Genep in het bijzonder, kijken wij ook naar andere landen en plaatsen. Vogels en hun bescherming vraagt om een grenzeloze inzet.

Oost en West

De Europese ooievaarspopulatie kent grofweg twee trekroutes: west en oost. De ooievaars die in de winter wegtrekken uit West-Europa, reizen voornamelijk via Frankrijk, Spanje en maken eventueel de oversteek bij de Straat van Gibraltar. In de genoemde landen wordt gejaagd op trekvogels, maar op kleinere schaal dan op de oostelijke trekroute, over het Midden-Oosten richting Afrika. Die route gebruiken de ooievaars uit Oost-Europa, de broedvogels van o.a. Hongarije, Kroatië en Polen.

Klim in de pen

Vertegenwoordigers uit deze landen zijn afgelopen week in actie gekomen. Aan mensen werd gevraagd of ze een protestbrief wilden schrijven naar de Libanese ambassade in hun land. Verder zijn er spontane acties ontstaan op (basis)scholen in Kroatië en Hongarije, waar kinderen tekeningen van ooievaars hebben gemaakt met een boodschap voor hun schoolgenoten in Libanon. De Libanese media hebben breed bericht over dit initiatief.

Naar het hol van de leeuw

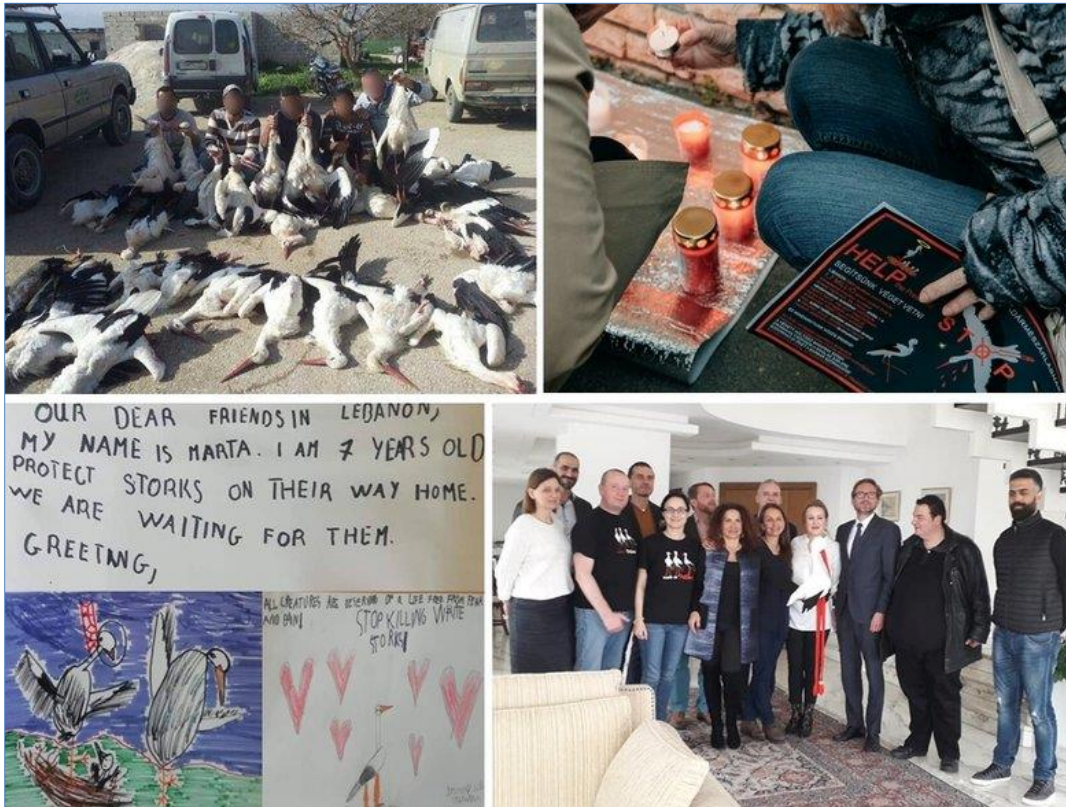
Maar het protest ging letterlijk verder. Op 28 maart is er een vreedzame bijeenkomst geweest bij de Libanese ambassade in Hongarije. Er zijn kaarsen aangestoken en het is gelukt om een petitie aan te bieden aan een vertegenwoordiger van de ambassadeur. Vanuit Polen kwam helemaal een grote stap: ooievaarsdeskundigen van "Grupa EkoLogiczna" zijn 25 maart afgereisd naar de Libanese hoofdstad Beiroet.

Van kogels naar koesteren

Daar brengen ze bezoeken aan o.a. scholen en organiseren ze bijeenkomsten om de Libanese bevolking uitleg te geven over de vogeltrek en het belang van het beschermen van de route. Wetenswaardigheden die voor ons bijna vanzelfsprekend zijn, maar die wij in de loop van tijd ook hebben moeten leren. Zo hopen we dat de toekomstige generaties in Libanon hun jachtgeweer inruilen voor een natuurboek.

De eerste statige ooievaarsstappen zijn gezet!

Berichten en foto's met dank aan de beheerders van de Facebookpagina's "SOS Tesla-Save White Storks" en "Grupa EkoLogiczna" (foto rechtsonder is van 30 maart met o.a. de Libanese minister van Milieu en de Poolse ambassadeur in Libanon).

Protest tegen illegale jacht op ooievaars in Libanon (collage)

terug

1 April !

1 april, Leo Daanen

Elk jaar is er weer die 1 april haha, zo ook dit jaar weer en dit was wel effe heel ander nieuws op 1 april. Dus mijn blog (normaal) op dinsdag wijkt ik nu aan het super nieuws van Jan Willem over de Oehoe op 1 april.

Oehoe

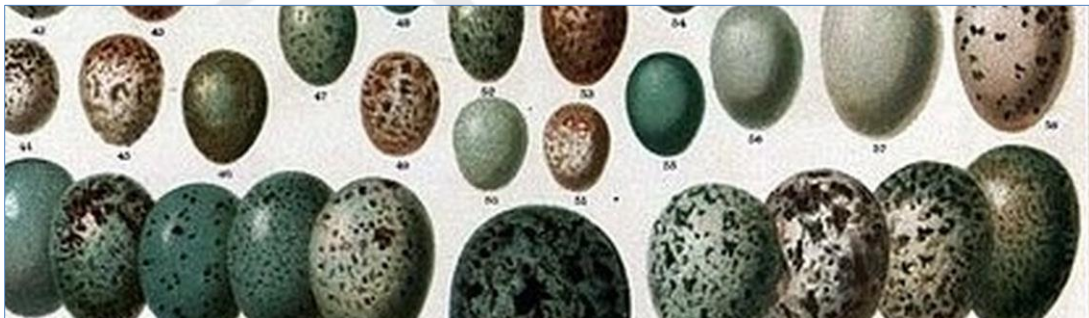
Zoals je in de header foto kan zien, is dit wel heel mooi en natuurlijk geweldig nieuws.

De Oehoe komt hier in Limburg al langer voor, sterker nog, ik heb een screenshot van een poosje geleden. Dit was ook in de schemer (zie straatverlichting) en ik schrok mij een hoedje, want er zat in een keer een Oehoe op het nest.

Trucage

Nou je kunt het geloven of niet, maar natuurlijk is 1 april een uitgesproken tijd om zoiets in het nieuws te brengen. De clip van Jan-Willem, die hij super mooi gemonteerd en veel tijd aan besteed heeft en zo ook mijn header foto is natuurlijk een trucage, speciaal voor 1 april. Alhoewel de Oehoe wel in Limburg broedt hoor, dus dat is het enige wat er klopt en waar is aan dit verhaal. De uitspraak luidt dan ook: 1 april, kikker in je bil . . . . .

terug

Het ene ei is het andere niet

4 april, Arda van der Lee

De kleur van vogeleieren verschilt enorm. Van effen wit bij ooievaars, lichtblauw bij spreeuwen tot bruingroen met chocoladebruine vlekken bij weidevogels. Oorspronkelijk, is het idee, waren vogeleieren effen wit, net als de eieren van reptielen waar vogels van afstammen.

Voor de kleur van eieren zijn twee kleurstoffen verantwoordelijk: een blauwgroen en een roodbruin pigment. Deze kleurvlekken zijn afscheidingen uit klieren in de eileider. Het is de finishing touch voordat het ei gelegd wordt. Iedere vogelvrouw heeft haar eigen klierpatroon, dat verklaart ook de variatie in de eieren. De betekenis van de vlekken op de eieren van veel vogels is duidelijk: camouflage van de eieren in het open veld, denk maar aan de eieren van weidevogels.

Daglicht in het ei

De hoeveelheid van de twee kleurstoffen in een eischaal bepaalt hoeveel licht erdoorheen komt en filteren het licht op kleur. Beide kleurstoffen blokkeren schadelijke ultraviolette straling. En dankzij de kleurstoffen op de eischaal kan de juiste hoeveelheid daglicht van de juiste kleur het embryo bereiken. Een vogelembryo in een ei leeft namelijk niet in complete duisternis, de eischaal laat wat licht door. En dat beetje licht doet ertoe.

Licht of donker?

Vogels die duistere nesten hebben, bijvoorbeeld in boomholten of nestkasten, leggen meestal effen witte of lichtblauwe eieren. Deze kleuren laten het beetje licht dat het nest binnenkomt, het beste door. De eieren van vogels met open nesten zijn vaak wat donkerder. Toch hangt de hoeveelheid licht die het embryo bereikt niet alleen van de kleur van het ei af. Als de ouders constant op de eieren zitten, liggen de embryo's steeds in het donker. Dan maakt de kleur van de eischaal niets uit voor het lichtregime in het ei.

Staan onze ooievaars daarom af en toe even op?

terug

Roots

5 april, Wim van Nee

De natuur is ontwaakt en de ooievaars broeden. Dat geeft de tijd om je te verwonderen over die dingen waar je niet altijd bij stil staat. Zo heeft Arda in haar blog al uitgelegd hoe het zit met de vlekken en kleuren op eieren van veel vogels. Geweldig toch?

Spanje

En wat denkt u van het volgende. Onze ooievaars trekken via Frankrijk naar Spanje en een deel gaat verder naar West-Afrika. Ze komen dus door Spanje of ze overwinteren er. Nu broeden er in Spanje veel meer ooievaars dan in Nederland. Kennelijk zijn de omstandigheden daar prima voor ooievaars. Als onze ooievaars de terugreis aanvaarden dan komen ze weer door Spanje. Maar als dat land nu zo geschikt is, waarom vliegen ze dan toch door naar Nederland? Het zou toch veel slimmer zijn om daar te blijven?

Het scheelt een flink stuk reizen, met alle voordelen vanden. Minder risico, lekker weer...

Roots

Het heeft alles te maken met aanpassing. Ooievaars die in Nederland opgroeien, redden zich het beste in de Nederlandse situatie. Daar zijn ze opgegroeid en die omgeving hebben ze in hun eerste levensmaanden leren kennen. Spaanse ooievaars zijn om dezelfde reden beter aangepast aan de Spaanse omstandigheden.

Kleine verschillen in gedrag en aanpassingsvermogen bepalen of een jong blijft leven of afvalt. Wie zich het best aanpast maakt de meeste kans op overleving. Daarom hebben ooievaars de beste kansen als ze terug gaan naar hun roots, de plek waar ze zijn opgegroeid. Spaanse ooievaars dus weer naar Spanje en Nederlandse ooievaars naar Nederland.

Darwin

In bepaalde gevallen kan het zelfs leiden tot genetische verschillen. Darwin ontdekte dat tijdens zijn vermaarde reis met The Beagle. Diersoorten die geïsoleerd raken op een eiland, lijken zich aan te passen aan het leven op dat eiland. Eigenlijk moet je zeggen, dat alleen die jongen overleven, die het best aangepast zijn voor het leven op dat specifieke eiland. Over meerdere generaties blijven alleen de best aangepaste dieren over. Zo kan zich een soort ontwikkelen die steeds meer verschilt van het oorspronkelijke dier. Een ondersoort of zelfs een nieuwe soort is ontstaan.

Bij ooievaars loopt het zo'n vaart niet. Er is geen sprake van isolatie van een deel van de populatie en er zijn geen genetische verschillen tussen Nederlandse en Spaanse ooievaars. Het zijn op zijn hoogst kleine verschillen in gedrag, die worden bepaald door de verschillende omstandigheden.

Intussen voltrekt zich onder ooievaars en ooiemoers veren een klein wonder.

Nog een maandje ...

terug

Achter de schermen van RTL Boulevard

7 april, Caroline Walta

Vers van de pers: we hebben meegewerkt aan een programma voor SchoolTV. De uitzending gaat over dieren op wildcamera's. Zo is er een ooievaarscam (die kennen we goed ;-)), een martercam en een kadavercam.

SchoolTV maakt voor de jeugd allerlei leerzame programma's die zijn verdeeld per leeftijdscategorie. Voor jongeren van 9 tot 12 jaar is er "De Buitendienst". De onderwerpen worden duidelijk uitgelegd, maar niet kinderachtig.

Humor

Serieuze komen zaken aan de orde, maar ook is er ruimte voor humor. Zo is de editie over dieren op wildcamera's gegoten in het format van RTL Boulevard.

Meestal zit je aan de andere kant van het scherm, als kijker. Nu kregen we een kijkje achter de schermen bij het maken van zo'n tv-programma. En wat komt daar een boel bij... kijken: regie, productie, geluid, camera, locatie, presentatoren.

Plastic ooievaar

Er wordt uit allerlei hoeken gefilmd, waardoor je 3 tot 4x precies hetzelfde moet zeggen en doen. Soms moet er iets over, omdat er een vliegtuig overkomt of auto langsrijdt. Of als de cameraman struikelt over een plastic ooievaar.

Vooraf is er ook veel regelwerk, zoals het maken van een script dat last-minute aangepast moest worden aan de actualiteit en onvoorziene omstandigheden. Maar, het is allemaal goed gekomen. "It's a wrap", zeggen ze dan in filmland.

Onze Gennepse ooievaar is het eerste onderwerp in "De Buitendienst", maar het is een aanrader om ook te kijken naar het item over de boommarter en kadavereters.

<https://schooltv.nl/video/de-buitendienst-buitendienst-boulevard/>

Met dank aan NTR SchoolTV/De Buitendienst!

terug

Van de andere kant !

9 april, Leo Daanen

Veel kijkers vragen zich af, hoe het er precies uitziet daar in Gennepe, nou ik laat jullie Gennepe even van de andere kant zien.

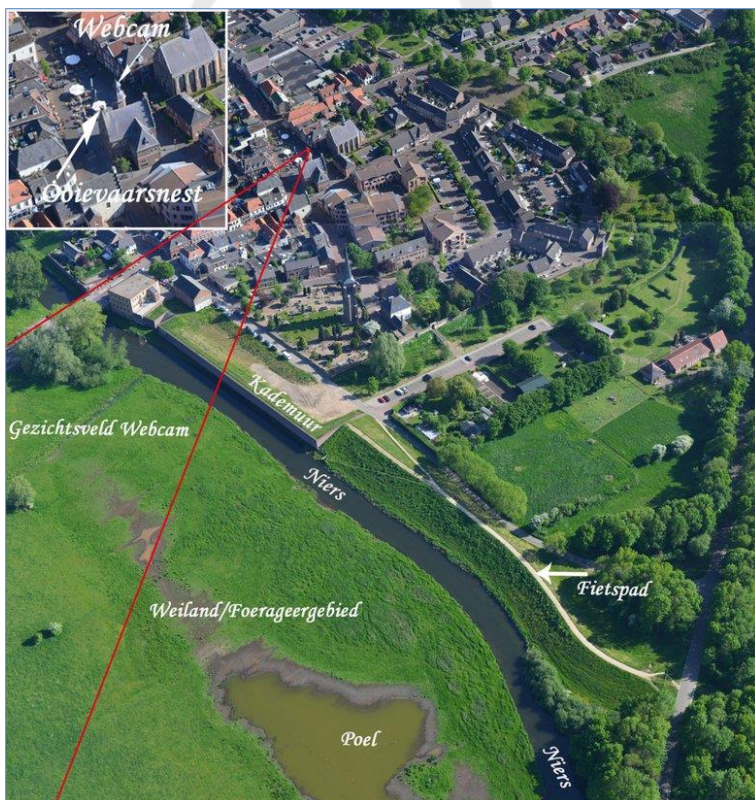

Foto Leo: Overzicht foto Gennepe en Niersdal

Ooievaars nest

Zoals op de header foto (foto boven) te zien is ligt Gennepe aan de rand van de Niers en het Niersdal. De Niers mondt een stukje verderop in Milsbeek uit in de Maas. Als het water in de Maas stijgt, stijgt dus ook het water peil in de Niers. Dit hebben jullie eerder al kunnen zien, de weilanden stonden

toen helemaal blank, tot aan het zandpad (Henakker geheten). Kroeskarper schrijft Henacker, op de kaart schrijft men Henakker, welke de juiste is ??

Webcam

Op de inzet in grote foto, zie je dat de webcam op het torentje geplaatst is, waar ook het carillon in geplaatst is. Vandaar de trillingen in beeld als het carillon speelt. Er is dus geen sprake van een aardbeving als alles heen en weer gaat ;-). Het nest is zoals je ziet op de schoorsteen van het 400 jaar oude Stadhuis geplaatst.

Niersdal

Op de grote foto heb ik met rode lijnen het gezichtsveld van de webcam uitgezet, dit zie je vanuit de webcam dus. De poel en het verdere Niersdal is dus helaas niet in beeld. De poel is waar de ooievaars het vaakst te vinden zijn, maar ook veel andere vogel soorten zoals: lepelaars, kievit, wulp, oeverloper, eenden, ganzen, meeuwen, kwikstaart, spreeuw enz. Oh ja de Dikbillen (dikke konten koe) niet vergeten, die zijn als het warm is ook dol op de poel haha.

Hoogwater

Je ziet nu ook duidelijk de Kademuur en het fietspad dat wel een paar meter hoger ligt dan de Niers zelf. Vandaar (vanwege de hoogte dus) je de Niers vanuit de webcam niet kan zien. Deze hoogte is speciaal aangelegd voor hoogwater, zodat de Gennepenaren geen natte voeten krijgen. Hopelijk is zo het een en ander duidelijk bij alle kijkers van BdL.

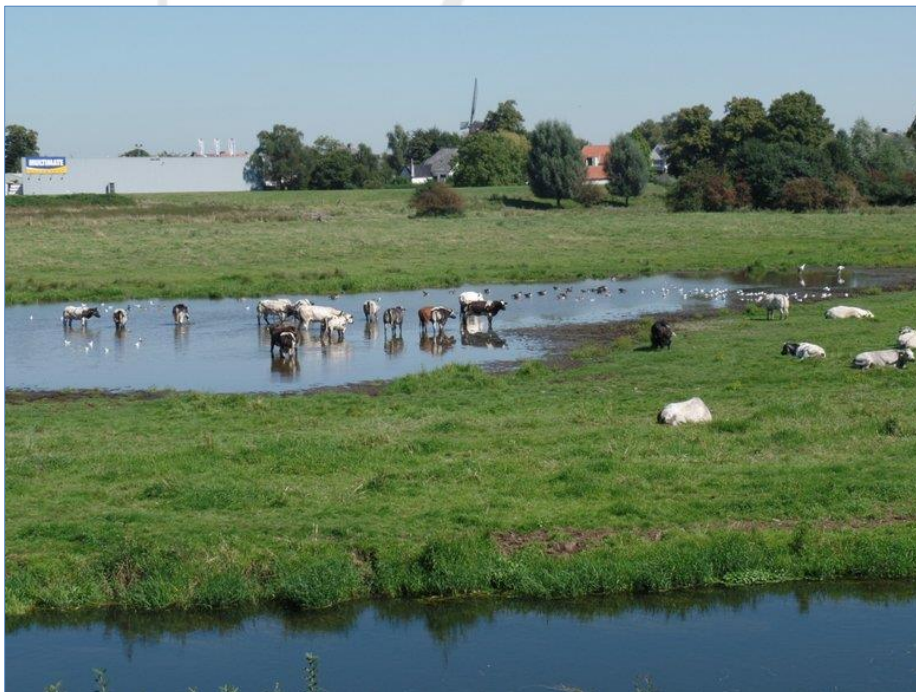

Foto Mihari: Op voorgrond de Niers, daarachter Poel Niersdal in gebruik door allerlei soorten in 2016

terug

Winter

11 april, Arda van der Lee

Nu het echt lente is, zitten veel ooievaars in Nederland op hun eieren. Een aantal van hen is de hele winter in Nederland gebleven, een aantal is naar het zuiden getrokken. Hoe we dat weten?

ooievaars bij Oss

Elk jaar, in januari, wordt er door STORK een wintertelling van de ooievaars gehouden. Iedereen in het land wordt dan opgeroepen om bij het zien van een of meerdere ooievaars dat bij ons te melden of op waarneming.nl in te voeren. En als er ook nog ringnummers worden afgelezen, is dat helemaal top. Zo krijgen we een goed beeld hoeveel ooievaars de winter in ons land blijven en niet zijn weggetrokken.

Dit jaar werden er 547 ooievaars gemeld, in 2017 werden er 553 geteld en in 2018 rond de 650. De grootste groep, van ruim 100 individuen werd dit jaar gemeld uit het Reestdal, een prachtig natuurgebied op de grens van Drenthe en Overijssel.

Tafeltje dekje op de vuilstort

De grote groep ooievaars in de buurt van Oss daarentegen, zoeken in de winter hun voedsel niet in een natuurgebied, maar op een vuilstort! Samen met Vroege Vogels zijn we daar de ooievaars gaan tellen. Een fascinerende ervaring om tientallen ooievaars te spotten tussen de af- en aanrijdende vuilniswagens.

Overwinteren of wegtrekken?

Natuurlijk krijgen we vaak de vraag: "is het niet raar, overwinterende ooievaars in Nederland? Het zijn toch trekvogels?"

In het algemeen gaan Nederlandse ooievaars inderdaad op trek. Hun overwinteringsgebieden liggen in Zuid-Europa en West-Afrika. Maar in zachte winters kunnen ooievaars in ons land in de natuur voldoende voedsel bemachtigen.

Gaat 'ie wel of gaat 'ie niet?

Waar ooievaars de 'keus' op baseren om wel of niet op trek te gaan, is niet bekend. Het heeft ongetwijfeld iets met het voedselaanbod te maken, maar er zijn ook vast andere factoren in het spel.

Er zijn ooievaars die in de zomer gebruik maken van plekken waar wordt bijgevoerd en wel op trek gaan. Er zijn er ook die in de broedperiode onafhankelijk zijn van bijvoeren en vervolgens in Nederland overwinteren. Er zijn zelfs ooievaars die het ene jaar wel op trek gaan en het andere jaar niet.

Dus ja, wie het weet, mag het zeggen.

Op pad met Vroege Vogels

terug

Storm

12 april, Wim van Nee

Even tijd voor een uitstapje? Onze Gennepse broeders redden zich wel even. Had ik al verteld hoe gevaarlijk het ringen kan zijn? Althans voor de ringer? Stel dat dit bordje op het hek hangt en je moet bij het nest erachter zijn. Wat doe je dan?

Gevaar

Gastvrij

Het antwoord kwam een jaar later toen er jongen op het nest zaten. De schrijver van de tekst op het bordje, benaderde ons met de vraag of we wilden komen ringen. De afspraak was zo gemaakt en toen het zover was, werden we gastvrij onthaald. Het was lekker weer, maar het bordje op het hek was er niet meer. Het ringen verliep zonder inmenging van stieren en na afloop zaten we in de boerderij rond de keukentafel, waar we werden verwend met plaatselijke lekkernijen bij de koffie.

Briesend

Er brandde mij iets op de lippen. Het was niet de koffie, maar een vraag: "Zeg boer, dat bordje dat vorig jaar op het hek hing, met de de tekst 'Pas op voor de stier', hangt er nu niet meer en we hebben ook geen stier gezien. Hoe zit dat eigenlijk met die stier?"

We vertelden hem dat we de foto gebruiken tijdens lezingen over ooievaars die we in het land houden. We vertellen dan ook over de risico's van het ringen voor de ringers. Natuurlijk dikken we dat verhaal, met een knipoog, een beetje aan... Briesende stier, graszoden die door de lucht vliegen...

Op vakantie

De boer begon te lachen. "Maar die stier bestaat echt", zei hij. "Het is zo'n Belgische dikbilstier en hij heet Storm. En woest is hij helemaal niet, hij loopt zo aan het handje mee de veewagen in. Zo mak als een lammetje."

Het begon steeds leuker te worden.

“Maar zouden we een foto mogen maken van Storm, dat maakt ons verhaal in de lezingen helemaal af.” De boer moest nog harder lachen en zijn ogen begonnen te glimmen.

“Dat is nu een beetje lastig”, zei hij. “Storm is er even niet, hij is op seksvakantie...” Storm bleek een stier met goede genen te zijn. Daarom gaat hij regelmatig met de veewagen op reis om deze te verspreiden.

Na nog een kop koffie werd het tijd om afscheid te nemen. “Maar als jullie weer een verhaal over ooievaars gaan houden, dan moet je dat wel blijven vertellen hoor, van dat briesen en die grazoden”.

“Doen we”, verzekerden we hem.

Bij deze.

Stand-in.

Storm was er even niet.

terug

Kijkje in het ei

14 april, Caroline Walta

De toekomstige generatie Gennepse ooievaars ligt klaar in het nest. Alleen nu nog in de vorm van een ei. Hoe het er van binnen uit?

Nog voordat het vrouwtje het ei legt, start in haar lichaam al een celdeling. Hieruit zal in ruim 30 dagen het ooievaarskuiken ontstaan. Doordat de oudervogels de eieren warm houden (=broeden), gaat de groei erin verder.

De ooievaar hoeft niet non-stop op de eieren te zitten. Het zachte hooi in de kom van het nest wordt ook door de broedende vogel opgewarmd. Dit materiaal kan het legsel enige tijd op temperatuur houden als het 'open en bloot' ligt bij bijvoorbeeld het aflossen.

In de filmpjes van de afgelopen week is te zien hoe de temperatuur wordt geregeld door met de snavel te prikken in het materiaal in de nestkom. Verder krijgen we een mooie presentatie van hoe de eieren voorzichtig worden gekeerd, zodat alle kanten optimaal worden verwarmd.

Wist u dat...? Een ei voelt van nature een beetje kleverig aan door de slijm laag die het ei beschermt tegen bacteriën.

schaal van het ei = buitenste beschermlaag van hard materiaal.

schaalvlies = binnenste beschermlaag van zacht materiaal.

kiemschijf of embryo = vrucht van waaruit het uiteindelijke kuiken groeit.

hagelsnoeren = deze zorgen ervoor dat het kiemschijf altijd aan de bovenkant ligt en zo de meeste warmte van de broedende vogel krijgt.

eigeel of eidooier = voedsel met vet en vitamines voor de vrucht die zich in het ei ontwikkelt tot kuiken.

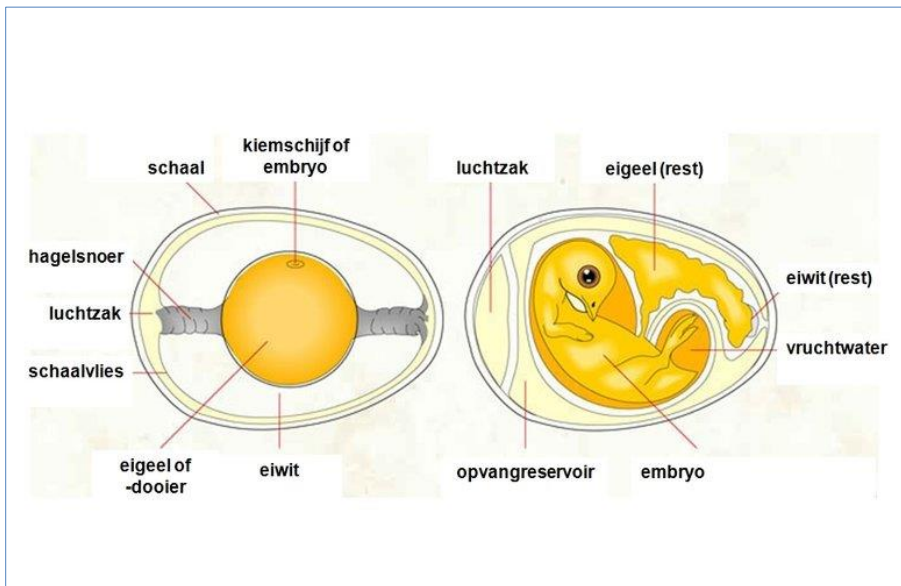
eiwit = bescherming van de eidooier, extra voedsel met veel proteïnen en juist weinig vet.

vruchtwater = buffer die het kuiken beschermt tegen schokken van buitenaf, het kan hierin bewegen.

opvangreservoir = klein deel van het ei voor afval (in de vorm van plas).

luchtzak = als het kuiken volgroeid is, pikt het in luchtzak van het ei waardoor het jong voor het eerst

in zijn leven zelf ademhaalt. Nu de longen werken, kan het kuiken met kreetjes aan de oudervogels zijn uitkomen aankondigen.

Bron: infovisual.info

[terug](#)

Waar is Pa ooievaar ?

16 april, Leo Daanen

Lees je een ring af, meld deze dan bij het vogeltrekstation Nederland en je krijgt een mooi overzicht waar deze vogel geringd is, wanneer en door wie. Belangrijke informatie voor ons, maar ook voor het Vogeltrekstation.

Ringen

Vogels ringen doen we voor onderzoek en dat is (zeker met de klimaatverandering) nog steeds nodig. Je ziet verschuivingen in van alles en nog wat. Zo zie je bijv. vogels in Nederland broeden die hier nog nooit gebroed hebben. Dat is een leuke tendens, maar er is ook een minder leuke tendens: vogels die eerst WEL in Nederland broedden maar nu ineens niet meer.

Track & Trace

Vandaar dat we vogels (blijven) ringen, omdat hier heel veel informatie uit te halen valt. Het is niet alleen belangrijk waar deze vogel op dit moment is, maar waar gaat deze overal heen en waar foerageren ze en waar overwinteren ze? Allemaal belangrijk om juist deze gebieden in stand te houden, waar de vogels en zo ook onze ooievaars vaak verblijven. Jan-Willem maakte eerder al een geweldig mooie clip Track & Trace. Zo zou je het ringen eigenlijk ook kunnen zien. Het is ook een soort van Track & Trace, maar dan op papier, of ja digitaal eigenlijk.

Mijn vrouwtje

Destijds, dit is al weer een tijdje geleden (hoe lang zeg ik lekker nie ;-)) heb ik mijn lieve vrouwtje ook geringd. Eigenlijk heeft zij ook een track & trace, want binnenin staat de ringdatum en zelfs mijn naam haha. Dus naar mijn vrouwtje hoef je niet uren te turen met een telescoop, om de ring af te lezen, maar vraag of ze haar ring af wil doen en je kan zien dat het mijn vrouwtje is. Dus ja, we ringen eigenlijk ook mensen hahaha.

Pa Gennep, oftewel 7539

Ma in Gennep is zoals jullie weten niet geringd, dus daar kunnen we geen informatie over verstrekken. Wel kunnen we, dankzij webcams, gedragingen van ooievaars zien. Zeker is het dan nog niet, maar het kan bijna niet anders dan dat dit Ma van vorige jaren is. Als we Pa bekijken, deze is geringd met ringnummer 7539, dan zien we wel een soort van track en trace van Pa.

Ooievaar Man ringnr. 7539 geringd als nestjong op 08-06-2006 in Gorssel (Gelderland) door Annemieke en Wim.							
Ringvangst	NLA	7539	ooievaar	8-6-2006	Gorssel, Nederland	STORK - Nee-Enters	Enters
Terugvangst	NLA	7539	ooievaar	8-3-2010	Muizenhoekstraat 27, 2812 Mechelen, België	Belgium - Bruxelles or Brussels	(BLB) Belgisch Ringwerk
Terugvangst	NLA	7539	ooievaar	14-3-2010	Ellen Hoffmannplein, Gennep, Limburg, NL	Publieke invoer	Meldingen
Terugvangst	NLA	7539	ooievaar	27-4-2011	Markt 1, Gennep, Limburg, NL	Publieke invoer	Meldingen
Terugvangst	NLA	7539	ooievaar	14-1-2012	Markt 1, Gennep, Limburg, NL	STORK - Nee-Enters	Enters
Terugvangst	NLA	7539	ooievaar	19-2-2012	Niersdijk, Gennep, Limburg, NL	Publieke invoer	Meldingen
Terugvangst	NLA	7539	ooievaar	17-7-2012	Kranenburg, Noordrijn-Westfalen, DE	Publieke invoer	Meldingen
Terugvangst	NLA	7539	ooievaar	17-7-2012	Drüller Weg 17, Kranenburg, Westphalia, DE	Germany - Wilhelmshaven (Helgoland)	(DEW) Vogelwarte Helgoland
Terugvangst	NLA	7539	ooievaar	28-3-2013	1 Markt, Gennep, Limburg, Nederland	STORK - Nee-Enters	Daanen
Terugvangst	NLA	7539	ooievaar	24-3-2014	1 Markt, Gennep, Limburg, Nederland	STORK - Nee-Enters	Daanen
Terugvangst	NLA	7539	ooievaar	9-6-2015	1 Markt, Gennep, Limburg, Nederland	STORK - Nee-Enters	Daanen
Terugvangst	NLA	7539	ooievaar	27-4-2016	Markt 1, 6591 BZ Gennep, Nederland	STORK - Nee-Enters	Daanen
Terugvangst	NLA	7539	ooievaar	1-3-2017	Markt 1, 6591 BZ Gennep, Nederland	STORK - Nee-Enters	Daanen
Terugvangst	NLA	7539	ooievaar	4-2-2018	Markt 1, 6591 BZ Gennep, Nederland	STORK - Nee-Enters	Daanen
Terugvangst	NLA	7539	ooievaar	11-2-2019	Markt 1, 6591 BZ Gennep, Nederland	STORK - Nee-Enters	Daanen

Foto Leo: Track en trace van Pa ooievaar uit Gennep met ring 7539

terug